337998 - Kağıt paraların zekatını, farklı para birimiyle çıkarmak

Soru

Dolar olarak biriktirdiğimiz paramızın zekâtını yerel para birimiyle çıkarmak istiyoruz. Fakat memlekette doların yerel para birimine karşı sabit kuru yoktur. Hükümet dolara sabit bir fiyat belirlemiş, bizler alışverişlerde onu kullanıyoruz. Ancak döviz bürolarında farklı fiyatı mevcuttur. Bu durumda dolar serbest piyasada olduğu gibi yüksek fiyatta mı yoksa hükümetin sınırlandırdığı düşük fiyatta mı hesaplanır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Kağıt para nisaba ulaştığında zekatı vacip olur. Nisap 595 gram gümüş ve buna eş değer her hangi bir değerdir. Alimlerin çoğu nisabı gümüş olarak belirlemektedirler.

Mekke fıkıh komitesi şöyle dedi: "Kâğıt para, altın veya gümüş nisabına hangisine yakın ise o şekilde hesaplanır. Veya başka ticaret değerli şeyler eklenerek nisaba ulaşırsa zekâtı vacip olur. (Mekke-i Mükerreme İslam Fıkıh komitesi s. 103)

Paranın zekâtı aynı para biriminden verileceği gibi piyasada geçerli olan farklı para birimleriyle vermek caizdir. Paralar amaçta bir oldukları gibi zekâtta da aynıdır. Altın ve gümüş hükmündedirler.

El Behuti, "El Ravdul el Muraba, s. 208" şöyle dedi: Nisabın tamamlanması için altın, gümüşe eklenir". Şayet bir kimse 10 miskal ve 100 dirheme sahip olursa, her bir cins nisabın yarısına tekabül ediyorsa toplamından zekât verilir. Çünkü amaç birdir farklı cinsten olsa dahi maksat ve hedef birdir.

Her kimin doları varsa ve onun zekâtını vermek isterse dolar olarak veya eş değer bir para

birimiyle zekâtı çıkarabilir. Döviz kuru değişikse en yüksek kurdan hesaplanır. Böylece fakirlere en yarar şekilde davranılmış olur. Sonuç olarak daha az miktar verme hilesine düşülmemiş olur.

Her kimin bin doları varsa bunun zekâtını 25 dolar olarak verir. Söz konusu zekâtı üç şekilde çıkarabilir:

1- Hesaplanan miktarı dolar olarak fakirlere verir.

2- Doları en yüksek kurda bozdurur ve yerel parayı fakirlere verir.

3- Doları yerel para kurunda hesaplar ve yerel parayı verir dolar yerinde kalır. Ancak en yüksek kurla hesaplamaya riayet eder. Şayet kişi, zekât ehline bir haksızlık yapmaktan korkarsa birinci ve ikinci şıkta olduğu gibi çıkarsın.

En iyisini Allah bilir.